

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Conclusiones fratris mathei grabon

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

et vehementer operari dare / q̄ talis doctrina pestifera ac blasphema atq; iniuriosa eis extirpet iudiciali et publice. ne secpat in maiorem perniciem.

¶ Tertium corollarium

¶ Sequitur sexto / q̄ si auctor tal' doctrine cū suis fautorib; inueniat pertinaciter argans. et a lōgo tpe. tā p̄tra p̄latū suū. q̄ m̄gr̄os et doctores. tā in s̄bis q̄ in scriptis debet sic attestari. q̄ nō habeat facultates reddendi et veteriora perpetrādi. sicut iā d̄z hoc pluries fecisse recedēdo. s. a plato suo et iudice. et se q̄nt̄ se ab hoc consilio. Alia sunt de validis medicantib; et de actiōe contra iura canōica que dimitto.

¶ Sequitur tenor re-

sponsoris dñi cardinalis Cameracē. de qua supra.

Reverendissime p̄ et dñe super scedula papirca sigillo v̄fo sigillata mihi ad instigatoriū in iuriam in q̄dā causa fidei. tñdeo deliberatione in eā istam eē p̄ p̄nti. q̄ coram reverēdissima p̄mitate v̄ra cōnocent̄ theologi qui sunt in hoc sacro cōcilio / q̄to p̄ponat materia. vt cōmunicatis inuicem cōmuni deliberatiōe sine cōtentione dicat tandē vnusquisq; in publico id q̄ sibi v̄ debet s̄formiter ad sacra scripturā. Et illic ego i fauorē fidei volo libēter interesse Non enī debet tal' materia in teneb; vel p̄ticulariter terminari. s; cōiter et in luce. vt q̄lib; q̄ intererit possit v̄ docere v̄ doceri dñi se mutuo q̄libet itelligit. et talē modū seruari in h̄ sacro in causis fidei mihi cōmissis. Et nihilomin' q̄ nescio si occurrerit occasio q̄ n̄ posses interesse i p̄uocatiōe p̄missa. dico q̄ mihi occurrat vt sequē.

¶ Propositiones siue p̄lones sup̄ q̄to fit in quisiō. h̄nt fundamētū prime cōclusionis p̄ncipale q̄d ē erroneū. repugnās nedū rōm̄ theologicē et morali. s; etiā obfuarōi p̄mitate ecclie q̄ scribit̄ Act. iij. vbi sic in forma d̄z. Multitudis autē credentium erat cor vnū et aia vna. nec quisq; eorum q̄ possidebat aliqd suū eē dicebat. s; nec q̄s egens erat inf̄ illos et. Constat itaq; q̄ i illa congregatiōe p̄mita fuerit mlti v̄rotati. et alij diuersarū cōditionū seculares qui. s; n̄ erāt astricti p̄ votū ad tria cōsilia euangelica. castitatis obedientie et paupertatis que admodū sunt p̄fessi religionū. p̄ beatū

Basiliū b̄ndictū et auḡ. ac filios. Introducta r̄. q̄s iste ponēs h̄mōi cōclusiones / ap̄pellat veras religiones tanq̄ extra illas non sit vera religio / q̄d falsus ē. imo hereticū si sic p̄ p̄cisionē intelligat. Quā xp̄iana vera est religio etiā ap̄d seculares. vt iacob' in canonica sua notāter expressit. Sūt p̄terea in dict' p̄positionib; multe clausule apposite. v̄ltra predictū p̄ncipalē fundamentalē errorē q̄ seculares n̄ p̄nt viuere sine. p̄prio q̄ continet magnā temeritatem scandalū atq; p̄teruā. et q̄ possent singillatim reprobari. vt q̄ dicere oppositū illi q̄d aliē que cōclusiones h̄nt continēt. sit hereticus q̄ sit implicās contradiciōne q̄ sit p̄ctū mortale. q̄ omīs faciēs contra iura canonica. peccat mortale. et ita de filio. Est igitur deliberatio mea. q̄ p̄ ista et similia q̄ tractat' vel libellus a q̄ sunt extracte cōclusiones seu p̄positiones a iudice continet d̄nand' ē. vt errone' et temerari' et scandalosus. et vt dogma falsū sacre scripture contrariū. Et p̄ consequē q̄ tractat' ē hereticus et igni tradēdus. Ceter' de cōposito re tractat' deliberet dñi iuriste. istis attētis. q̄d agendū. In testimoniū p̄missorū p̄pria manu subscripsi Vester tot' Petrus cardinalis Cameracē. ¶ Finit.

¶ Sequitur cōclusio

nes fr̄is Barthel' grabou ord̄is predicato r̄i in sacro cōcilio Constātiē. oblate ad examinandū. contra q̄s cancellari' p̄ficiē. p̄positiones scripsit supra.

Beatissime p̄ exponit' sc̄ritati vestre et parte v̄ri deuoti oratoris fr̄is Barthel' grabou / conuētus r̄vismariē. p̄uincie saxonie ordinis predicator' ac merzeburgen. dioce. Quōd cū lector ipse ex̄ns i p̄uētū gronigen. dioce' Traiectū. dicte p̄uincie et ordinis videret q̄ p̄les p̄d̄as sex. v̄triusq; noue religionis h̄itū assūmēt. et conuētula faciētes. nullū h̄itū approbatū p̄ficiētes. statuetesq; sibi p̄lis superiores p̄ libitū volūtatē. et s; simulata deuotione p̄lm attrahētes. et multa s; veritatē sacre scrip̄e ac sacros canones attrēptantes. et de elosinis p̄p̄fidelū domos s̄ptuosas ad modū monasterior' regulariū edificātes. et se inuicē in eis includētes cū obfuarōe q̄rundā rituum minime per eccliam approbatum. Cepit super hoc ap̄d semetipm̄ ardetet cogitare. et an hoc statūto regul' fidei

et sacris canonibus ecclesia dissimulare de-
beret. Reuoluentisq; diligenti lacte scripte
sanctorumq; doctorum libros et sacros canones
quasdam conclusiones reprobates illoz mo-
dum viuendi extrahit et scripture comeda-
uit. Quar vna principalis est, ex qua hinc de-
ducuntur exceptis paucis. Nullus potest licite
et meritoze. Imo nec veraciter. obedi-
tie paupertatis et castitatis. vniuersalia co-
nilia coniunctim. extra veras religiones ma-
nendo adimplere. Ex qua sequitur immediate
formali sequentia articulus seu conclusio
nona in ordine quod nullus potest predictum pauper-
tatis consilium meritoze. Imo nec vaciter ob-
uare. nisi fuerit in statu ipsius perfectiois siue
vere religionis. Et dico notate de istis tri-
bus consilijs simpliciter seu vniuersaliter
sumptis. Scdm quid dicitur in aliquo casu
possunt laudabiliter et meritoze extra reli-
giones obuari. Quia enim aliquis secularis
dat elemosinam in casu aliquo. qm casus de ne-
cessitate precepti non tenet. implet illud con-
siliium paupertatis in illo casu tantum. Et qm
continet se ab yxoribus amplexibus tpe illo qm
illud facere non tenet. implet consilium conti-
nentie in illo casu. et sim quid tamen. Quia etiam
obicit alicui suo plato curato vel episcopo. in
casu qm hoc de necessitate precepti non tenet
obuat illis obediencie consilium in illo casu. Et
ista sunt extra religiones viuentes voto vel
sine voto deo offerre. Unde dicit sanctus Thomas.
secunda secunda. quod in seculo viuentes aliquid deo dant
et aliquid sibi refuunt. et sim hoc placet eccle-
sie subdunt. Regulares autem optant totum deo
quod habent ratione holocausti offerre. et hoc fit et
fieri potest tamen per tria consilia vniuersalia predicta.
Et idem dicit ibidem quod ad seculares pertinet
tamen particularia vota offerre. ad regulares autem
vniuersalia vota. Unde particularia vota
dicuntur sacrificia more veterum. de cuius ratione
fuit de offertorio deo oblato parte dare et parte
retinere. Vniuersalia vero vota holocausti
sua dicuntur. de cuius ratione fuit totum deo offer-
re et nihil retinere. quod pertinet ad solos reli-
giosos se et sua in modum cuiusdam holocausti
deo dedicantes. Ex quibus sequitur vnde
prima quod abdicare quicquid omnia propter christum extra
predictas religiones manendo. seu nisi ve-
ram aliquam religionem ingredias est sibi et
suis quorum cura sibi incumbit vitam subtrahere.
quod est homicidium totum hominem committere. Et
eius cure subditur. Hec est de mente sancti
Thomas. secunda secunda. quod xxxij. argumento. Et
quibus sequitur quod nullus potest abdicatorem omnium

propter christum facere extra veram religionem ma-
nendo sine peccato mortali. quod subtraheret
sibi vitam. Ex quibus sequitur quod omnes peccati qui
bona sua simpliciter in elemosinam largiuntur extra
religionem veram manendo. quod est tertia conclu-
sio in ordine. Et etiam quod peccent. quod sua
propria resignant non intrantes religionem aliam
quam approbatam quod est decima octaua in ordine
coincidens cum tertia immediate precedente.
Ex quibus sequitur decima quod reputates se
bene facere assumendo predictum consilium pau-
peratis remanendo in statu seculari. mor-
taliter peccant. Ratio quod talis non est assum-
ptio ipsius nisi fantastica puerfa et non vera
ut docet dominus Iobes. xxxij. in quibusdam extrava-
gantibus. Gloriosam ecclesiam. et ratio idem
conuincit. Ex quibus sequitur quod seculares
credentes se mereri tali abdicatorem in se-
culo seculo manendo vitam eternam credunt se
posse mereri vitam eternam mortaliter peccando.
Ex quibus sequitur quod aliquis sit volunta-
rie pauper propter christum in seculo manens omnino
nihil habendo. nec etiam ipsam voluntatem ha-
bendi propria. includit omnino tpe contradictiones
et. quia includit quod secularis sit religiosus
et contra. quod est omni tpe contradictio. Ex
quibus sequitur quod non effundi oves simul
ab his qui volunt in statu seculari remane-
re. reducitur quasi immediate ad illud prece-
ptum decalogi non occides. vno casu tamen tem-
pro sim exponitur in sancto Thome. quod xxxij.
allegantis ad confirmatorem dicti sui Am-
brosii dicentem in primo de officijs. Deus
non vult simul omnes oves effundi. nisi forte
ut helise qui macrauit boues suos et parauit
pauperes. ex eo quod habuit ut nulla cura teneret
domestica. sed ut se daret in prophetica disciplina
na. quod verbum. nisi forte ut helise exponit
sanctus Thomas. nisi quis velit statum suum seculo
larem mutare per religionis ingressum. aut
principem de extrema necessitate liberare
et. Et iohannes in summa confess. sub ali-
is verbis nisi quis velit ex toto seculum
relinquere. Et magister summe summa-
rum titulo de elemosina dicit idem et lo-
quitur ibi Ambrosius de effusione seu ab-
dicatione actu habitorem ex quibus possit homo
conuenienter vitam transigere secundum conditionem
status et persone. Ex quibus sequitur quod dices
pertinaciter omnia esse meritoze abijcienda
propter christum in seculo manenti. hereticus
est dicendus. excepto vno solo casu de li-
berando principem de necessitate extrema
per quem et. Ex quo sequitur quod proprietas se

poralif retū & statū seculari essentialit an
nera. Et p̄ sc̄q̄ns d̄ns papa salua aucto
ritate sua non p̄t dispensare cum seculari
tribus. vt om̄ibz in singulari careāt seu ni
bil in singulari habeant. **¶** Ex q̄bus seq̄t
sertus articū reddens p̄cedentis quiti
articuli rōnem. Si eni d̄ns papa possit
hoc alicui concedere. seculari videlz. possit
ei concedere p̄ r̄ie vite subtractionem &c.
Possit etiā q̄d p̄ om̄i tpe contradicōis
implicat q̄d deus fm̄ sanctos facere nō p̄
test. **¶** Sequit̄ etiā q̄ religiosus sine pec
cato mortali nō p̄t abdicare voluntatem
habendi cōmunia. etiā q̄n actu talia nō h̄z
Quia enim illd̄ q̄d nullus facere p̄t sine
p̄cō mortali. null̄ p̄t illud velle facere. &
religiosus h̄ p̄t abdicare cōmunia. q̄ sine
illis viuere nō possit. cum p̄ suā p̄fessio
nem renūciauent oibz et singul̄ p̄ijs sin
gularibz. seq̄t ergo q̄ religiosus &c. Quia
etiā t̄ste sc̄to 2. bo. sc̄da sc̄de. q̄. r̄xiij. arti
culo &c. null̄ debet in cōueniēter viuere tri
bus casibz exceptis. Sequit̄ q̄ male faci
ant & peccāt illd̄ abijcētes. vt q̄ fm̄ statū
suū & additōz p̄sōe possint cōueniēter viu
ere. dicit̄ tribz casibz exceptis &c. Null̄ etiā
corpore validus extra verā utilitatē & verā
necessitatē exis. p̄t sine p̄cō xp̄ifidelium
elemosinas tollere. **¶** Ex quibz sequitur
q̄ p̄dicta tria saluatoris cōsilia sint ita cō
catenata. vt vbi paup̄tas veraciter seu
meritorie inuenitur. oportet q̄ necessario
obediētia & castitas veraciter seu merito
rie inueniatur. Probat̄ ista quia papa
sic arguit in decretali. Cum de quibusdā
Qui nō renūciant p̄ijs. nō sunt religiosi
Ergo p̄ijs renūciantes sunt religiosi. Et
omnis religiosus est necessario simul cū
paup̄tate ad alia duo cōsimilia veraciter
obligatus &c. **¶** Ordo et numer̄ articulo
rum et cōclusionū p̄dictorū. **¶** i. **¶** Pro
prietas temporalium rerū. statū seculari
essentialiter est annexa. **¶** ij. **¶** Null̄ sine
peccato potest illud abijcere. quo retento
potest cōueniēter viuere fm̄ statum suū
¶ iij. **¶** Omnes peccāt qui bona sua simpli
citer in elemosinā largiuntur propter chri
stum. **¶** iij. **¶** Abdicatōem omniū p̄pter
christū nullus facere potest extra veras re
ligiones manēdo sine peccato mortali et
dico veras religiones p̄ sedem apostolicas
approbatas. **¶** v. **¶** Papa nō p̄t dispēsa
re cum secularibz. vt om̄ibus in seculari cas
teant. **¶** vi. **¶** Si papa possit alicui cōce

dere hoc. tunc possit ei concedere p̄ r̄ie vite
subtractionem. q̄d est extra h̄ceptum decalogi
gi nō occides. **¶** vij. **¶** Religiosus nō po
test sine p̄cō mortali abdicare voluntatē
habendi cōmunia. q̄n actu talia non habz
¶ viij. **¶** Ex alius sit voluntarie paup̄ pro
pter xp̄m in seculo manēs. oīno nihil hab
tendo in singulari. nec etiā ipam voluntatē
habendi p̄ria includit om̄i tpe contradicō
nem. **¶** ix. **¶** Null̄ p̄t paup̄tate cōsiliū me
ritorie obſuare. nisi fuerit i statū sp̄ialis
p̄fectōis suae vere religiōis. dico aut̄ verā
religiōē. sc̄do mō dictā religiōē. **¶** x.
Reputātes se b̄n facere assumēdo paup̄
tatē q̄ est saluatoris cōsiliū. remanēdo i sta
tu seculari. peccāt mortali. **¶** xi. **¶** Abdi
care oīa etiā p̄t xp̄m nisi verā & approba
tā religiōē ingrediat̄. ē sibi & suis q̄z cui
ta sibi incūbit vitā subtrahere q̄d ē b̄dicō
diū cōmittere tot b̄m q̄t etiā ei cure s̄b
dunt. **¶** xij. **¶** Redētes se mereri vitā eter
nā tali abdicatōe. credunt se posse mereri
vitā et̄nā. mortali peccato. **¶** xij. **¶** Effūdā
oēs opes sil ab his q̄ volūt in seclō manēs
re. reducat̄ q̄si immediate ad illd̄ p̄ceptū nō
occides. **¶** xij. **¶** Dices oīa meritorie esse
abijcēda. p̄t xp̄m remanēti in seclō. ē he
retic̄ iudicad̄. **¶** xv. **¶** Null̄ p̄t meritorie &
fm̄ xp̄m obediētie paup̄tate & castitatē cōsilia
extra veras & approbatas religioes manēdo
adimplere. **¶** xvi. **¶** Triā saluatoris cōsilia sūt
sic cōcatenata. vt vbi paup̄tas meritoria
in q̄ntū ē saluatoris cōsiliū. opt̄ vt n̄cario
alia duo. s. & obediētia inueniatur q̄ a pau
p̄tate separi n̄ p̄t. **¶** xvij. **¶** Darrōe seu
mlieres cōem vitā ducētes. in siml̄ cōmo
rātes. tegutte vulgariē nūcupate. q̄sc̄q̄
errores nō tenētes aut p̄dicātes. seu alias
de erroribz. p̄ heretica p̄auitate nō suspen
cte. ctine dānatōis sunt filie. Et earū stat̄ ē
p̄hibit̄ & dānat̄. **¶** xvij. **¶** Peccāt q̄ p̄ria
sua resignāt n̄ intrātes religiōē approba
tam. Rō est fm̄ eū q̄ religiosorū ē carere
p̄rio. sic secularibz ē necessariū retinere p̄
p̄riū. **¶** xix. **¶** Nō licet p̄bris & clericis cō
mune vitā ducere. nisi i religiōe approba
ta sub pena p̄cō mortali. **¶** xx. **¶** Peccāt oēs
qui fouēt cōsilio & auxilio cōem vitā ducē
tes extra religiōē approbatā. **¶** xxi. **¶** Ex
cōicati sunt oēs cōem vitā ducētes. extra
religiōē approbatā. **¶** xxij. **¶** Ex s̄lt̄ exco
municati sunt illi q̄ vitā cōem extra reli
giōē approbatā ducēnto p̄bēt elemosinas
Et qui tales fouent cōsilio & auxilio vel

defensione simit stant et sunt in statu pre-
tue dānatois. et nisi de hmoi corū excessi-
bus magna p̄tritione penituerint ad vitā
eternā non possunt peruenire neq; salui p̄
manere. ¶ xxiij. ¶ Omnes vitā comunē
ducentes extra religionē approbatā. sunt
illi a quib; saluator noster p̄cipit esse ab-
stinendū. et tanq; a falsis p̄phetis attenden-
dum. ¶ xxv. ¶ Quilibet faciens p̄tra iu-
ra canoica peccat mortali. ¶ xxvi. ¶ Nul-
lus corpe validus absq; cōmuni utilita-
te et necessitate potest extra veras religio-
nes sine peccato elemofinas christifideli-
um tollere &c.

Renocatio et abiu-
ratio predictorū articuloꝝ et conclusionū.

Quo frater matheus grahou ordi-
nis fratrum p̄dicatoꝝ p̄fessus
Conuētus ruymarie. Diocē-
burgesi. dyocesis p̄uincie saro-
nie. cognoscens veram catholicam et apli-
cam sedem anathematizo et abiuro omnē
heresim. omnemq; falsam et erroneā doctri-
nam in quodā meo opusculo tractulo seu
libello (incipiente Suppono me primo q̄
non intēdo infra scripta neq; quomodolibet
aliam p̄tinaater defendere &c. et sic finitē.
Et aliam specificat Jobānes andree. cuius inuentrices seu assumptrices
conscientiā peccatū reputabāt vt inuenit
in glosa vtriusq; sup dictū caplm. Et per
hec patet responsio ad decimū maxime ad
decem et septē conclusiones p̄ueltas siue
assertiones. quartū alie sunt heretice. alie
erronee et alie scandalose ac piatū autū
offensiuē per me editas et manutentas/
in dicto p̄uerso opusculo siue tractatulo
aut libello contentas de qua hacten⁹ in-
famatus cōuictus et sentēcialiter cōdem-
natus sum. Cōsentio sancte Romane ac-
clesie et apostolice sedi Ac corde et ore pu-
ris. profiteor eandē fidem et doctrinam
me tenere et credere. quā sancta m̄ acclē-
sia tradidit et firmavit. Jurans p̄ sanctas
trinitatē et per hec sacrosancta chabi euan-
gelia eos qui p̄tra hanc fidem orthodoxā
veniunt cum dogmatib; suis. eterno anat-
hemate dignos esse. Promitto etiam q̄
si ego ipse aliquādo contra hec aliquid sen-
tire docere aut predicare presumpsero/ ca-
nonum seueritati me submitto. Presenti
abiurationi per me lecte et plecte māu p̄-

pria me subscripsi. hancq; meam cōfessio-
nem et abiurationē coram vestra reueren-
dissima paternitate dñe cardinalis aquil-
legē. iudex et cōmissarie. reuerēdisq; pa-
tribus dominis p̄relatis doctoribus et
magistris hic presentibus ad hoc speciali-
ter vocatis et requisiti feci et approbaui/
ad futuram rei memoriam in testimoniū
premissorum.

Tractatus eiusdē

Cancellarij parisiē. contra sectam flagel-
lantum se &c. sub aliquibus consideratio-
nibus.

Lex christi dicit lex amoris quā
quā dominus sicut dicit Aus-
gustinus voluit paucissimus
sacramentis esse contentam.
Et inde culpatur eos qui seruili-
bus cam p̄mant onerib; conformiter ad
illud primi pastoris Petri Actuum. vj.
Quid temptatis vbi. Imponere iugum
sup ceruices discipuloꝝ qd neq; nos neq;
patres nostri portare potuim⁹. s; p̄ gratias
dñi nri iesu xpi credim⁹ saluari. quē admo-
dū et illi. Opus vtrū certe. vtrūq; acce-
ptōie dignissimū. ¶ Lex xpi nō min⁹ tēret
in cultu suo vitare supstitiōes gentilium
et idolatratū p̄sertim crudelēs et horren-
das q̄ antiqua lex. in qua tamē prohibi-
tio fit per expressum Deuterōn. xiiij. vbi
dicit filij. Et tunc dñi dei v̄ri nō vos inci-
detis. Glosa. nō tēretis in aliq; ydolatri-
as assimilari. Et in leuico h̄. Non vos lace-
rabitur hoc aut faciebāt ydolatre. sicut h̄c
iij. Reg. xvij. Vbi dicit q̄ incidebāt se ut
ta ritū suū cultū et lācieolis donec p̄funde-
rent sanguis. Cōp̄tū siq; deus est et traditū
homicidas illos et apostatas demōes eē cui
vidos effusionis sanguis. p̄stam h̄iani.
¶ Lex aliq; q̄nto ē iniquior et demōijs ob-
sequētiō. tāto sp̄ inuenit crudelior et ama-
rior. Patz i illis q̄ filios suos et filias im-
molabāt demōijs. Hinc dñs ait p̄ p̄phas
Seruiētis dñs alienis. q̄ nō dabunt vob
requiē. xps aut ex grā sua. sic notat i dicto
petri prius allegato. voluit nos misericordi-
diter saluare p̄ sanguinē suū sel' effusus. p̄
quā fact' est nobis a deo sapia. iusticia. sā-
ctificatio et redēptio. ¶ Lex xpi maximas
fortit' virtutē ex m̄ia et grā sua. cui' grē vasa
sunt sacra noue legis ex virtute opis op̄-
rati. et iō q̄cqd auerit a sacris su sapiedis